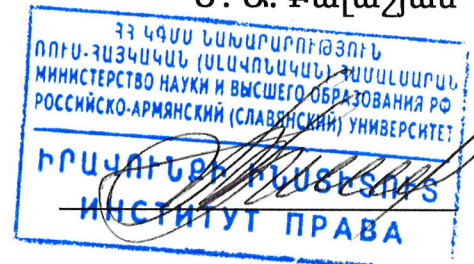

ԲՄԿ ՊՈԻՀ ՌՈՒՍ-ՀԱՅԿԱԿԱՆ (ՍԼԱՎՈՆԱԿԱՆ) ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

Հաստատում եմ՝
Իրավունքի Ինստիտուտի տնօրեն
Մ. Ա. Քալաշյան

Ինստիտուտ՝ Իրավունքի
Ամբիոն՝ Քրեական իրավունքի և դատավարության
Հեղինակ՝ Ի.Գ.Դ., պրոֆեսոր Ծաղիկյան Ս.Շ.

ԴԱՍԸՆԹԱՅԻ ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

Դասընթաց՝ Քրեական իրավունք

Բակալավրի կրթական ծրագիր՝ 042101.01.6 «Իրավագիտություն»

Դասիչ մասնագիտություն՝ 042101.00.6 «Իրավագիտություն»

Դասընթացի անոտացիան

Պետական կրթական չափորոշչի պահանջներին համապատասխան՝ «Քրեական իրավունք. հատուկ մաս» առարկան «Իրավագիտություն» մասնագիտությամբ ուսանողների պատրաստման քրեական իրավունքի մասնագիտացման առարկաներից է: Քրեական իրավունքի հատուկ մասը ներառում է հանցագործությունների առանձնահատուկ տեսակների բնութագրերի նկարագրությունը, դասակարգումը ըստ տեսակների, ինչպես նաև ուսումնասիրում է հանցագործության կատարման դեպքում կիրառվելիք քրեական հարկադրանքի հատուկ միջոցների հետ կապված հարցեր: Քանի որ հանցագործությունների որակման գործընթացն ինքնին մտավոր գործընթաց է, որի շրջանակներում համեմատվում են իրականում տեղի ունեցող արարքի հատկանիշները օրենքով սահմանված հանցագործության հատկանիշների հետ: Դասընթացի շրջանակներում ուշադրությունը կենտրոնացվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության տարբերակիչ հատկանիշների վրա՝ Դասընթացի նպատակը և խնդիրները

Դասընթացի նպատակն է սովորողներին հաղորդել գիտելիքներ և ձևավորել կարողություններ քրեական իրավունքի հատուկ մասի ընդհանուր բնութագրի ուսումնասիրությունը, ինչպես նաև կյանքի և առողջության, ազատության, պատվի և արժանապատվության, սեռական ազատության և սեռական անձեռնմխելիության, մարդու և քաղաքացու սահմանադրական իրավունքների և ազատությունների և ընտանիքի և երեխայի շահերի դեմ ուղղված հանցագործությունների, ինչպես նաև սեփականության, տնտեսական գործունեության, հասարակական անվտանգության, համակարգչային տեղեկատվության անվտանգության, հասարակական կարգի և բարոյականության, բնակչության առողջության, շրջակա միջավայրի անվտանգության, պետական իշխանության, զինվորական ծառայության կարգի, խաղաղության և մարդկության անվտանգության դեմ ուղղված հանցագործությունների քրեաիրավական բնութագրերի վերաբերյալ:

Դասընթացի շրջանակներում լուծվում են հետևյալ խնդիրները.

- ներկայացնել քրեական իրավունքի հատուկ մասի հասկացությունը, համակարգը և նշանակությունը,
- ուսումնասիրել կյանքի և առողջության, ազատության, պատվի և արժանապատվության, սեռական ազատության և սեռական անձեռնմխելիության, մարդու և քաղաքացու սահմանադրական իրավունքների և ազատությունների, ընտանիքի և երեխայի շահերի դեմ ուղղված հանցագործությունների ընդհանուր բնութագիրը,
- ներկայացնել կյանքի և առողջության, ազատության, պատվի և արժանապատվության, սեռական ազատության և սեռական անձեռնմխելիության, մարդու և քաղաքացու սահմանադրական իրավունքների և ազատությունների, ընտանիքի և երեխայի շահերի դեմ ուղղված հանցագործությունների հիմնական

ԲՄԿ ՊՈՒՅ Ռուս-Հայկական (Սլավոնական) համալսարան

հանցակազմերը, ծանրացուցիչ հանգամանքները, որակման առանձնահատկությունները,

- ուսումնասիրել սեփականության, տնտեսական գործունեության, հասարակական անվտանգության, համակարգչային տեղեկատվության անվտանգության, հասարակական կարգի և բարոյականության, բնակչության առողջության, շրջակա միջավայրի անվտանգության, պետական իշխանության, զինվորական ծառայության կարգի, խաղաղության և մարդկության անվտանգության դեմ ուղղված հանցագործությունների ընդհանուր բնութագիրը,

- ներկայացնել սեփականության, տնտեսական գործունեության, հասարակական անվտանգության, համակարգչային տեղեկատվության անվտանգության, հասարակական կարգի և բարոյականության, բնակչության առողջության, շրջակա միջավայրի անվտանգության, պետական իշխանության, զինվորական ծառայության կարգի, խաղաղության և մարդկության անվտանգության դեմ ուղղված հանցագործությունների հիմնական հանցակազմերը,

- ուսումնասիրել սեփականության, տնտեսական գործունեության, հասարակական անվտանգության, համակարգչային տեղեկատվության անվտանգության, հասարակական կարգի և բարոյականության, բնակչության առողջության, շրջակա միջավայրի անվտանգության, պետական իշխանության, զինվորական ծառայության կարգի, խաղաղության և մարդկության անվտանգության դեմ ուղղված հանցագործությունների ծանրացուցիչ հանգամանքները,

- ներկայացնել սեփականության, տնտեսական գործունեության, հասարակական անվտանգության, համակարգչային տեղեկատվության անվտանգության, հասարակական կարգի և բարոյականության, բնակչության առողջության, շրջակա միջավայրի անվտանգության, պետական իշխանության, զինվորական ծառայության կարգի, խաղաղության և մարդկության անվտանգության դեմ ուղղված հանցագործությունների որակման առանձնահատկությունները,

- ուսումնասիրել սեփականության, տնտեսական գործունեության, հասարակական անվտանգության, համակարգչային տեղեկատվության անվտանգության, հասարակական կարգի և բարոյականության, բնակչության առողջության, շրջակա միջավայրի անվտանգության, պետական իշխանության, զինվորական ծառայության կարգի, խաղաղության և մարդկության անվտանգության դեմ ուղղված հանցագործությունների և հարակից հանցագործությունների սահմանազատման չափանիշները:

Դասընթացի օբյեկտը և առարկան

Դասընթացի առարկան ձևավորում է սոցիալական հարաբերությունների մի ամբողջություն, որը ծագում է անձի կողմից հանցագործություն կատարելու փաստով:

Դասընթացի յուրացման արդյունքում ձեռք բերվող գիտելիքները և կարողությունները

Դասընթացի յուրացման արդյունքը ապահովում է անհրաժեշտ գիտելիքների, հմտությունների ու կարողությունների համապատասխան ՈԱՇ-ի վերջնարդյունքներին:

Գիտելիքները՝

1. Իմանալ հանցագործությունների որակման հիմնական կանոնները:
2. Իմանալ քրեաիրավական նորմերի մրցակցության լուծման հիմնական կանոնները:
3. Հայաստանի Հանրապետության քրեական օրենսգրքում նախատեսված հանցակազմերի օրենսդրական կարգավորման առանձնահատկությունները:
4. Իմանալ քրեական իրավունքի Հատուկ մասի ոլորտում հայեցակարգային գիտական ապարատը, որն անհրաժեշտ է կատարվածին արարքին ճիշտ քրեաիրավական գնահատական տալու համար:
5. Իմանալ քրեական օրենսդրության Հատուկ մասի կիրառման տեսական և գործնական խնդիրները:

Հմտությունները՝

1. Տիրապետում է կատարվածին գրագետ քրեաիրավական գնահատական տալու հմտություններին;
2. Տիրապետում է քրեաիրավական նորմերի մրցակցության գրագետ լուծման հմտություններին;
3. Տիրապետում է հանցագործություններ որակելիս ՀՀ վճռաբեկ դատարանի նախադեպային որոշումները մասնագիտական գործունեության մեջ կիրառելու

Կարողունակությունը (կոմպետենցիան)՝

1. Կարող է տարանջատել հանցագործությունը այլ իրավախախտումներից:
2. Կարող բացահայտել քրեական օրենսդրության Հատուկ մասի նորմերի կիրառման գործնական խնդիրները:
3. Կարող է վերլուծել քրեաիրավական հարաբերությունները:
4. Կարող է հաստատել իրավաբանական նշանակություն ունեցող փաստական հանգամանքները:
5. Կարողանում է իրավաբանորեն հիմնավորված որոշումներ կայացնել գործող քրեական օրենսդրությանը համապատասխան:

Դասավանդման եղանակները և մեթոդները

ԲՄԿ ՊՈՒՅ Ռուս-Հայկական (Սլավոնական) համալսարան

Դասընթացը մատուցվում է դասախոսությունների և գործնական աշխատանքների եղանակով: Դասընթացի մատուցման ընթացքում օգտագործվում են ինչպես դասական, այնպես էլ դասավանդման ինտերակտիվ մեթոդները:

Դասընթացի տեղն ուսումնական ծրագրում

Դասընթացը ներառված է 5 ակադեմիական կրեդիտ (180 ակադեմիական ժամ) աշխատատարությամբ, որից 68 ակադեմիական ժամ նախատեսվում է գործնական պարապմունքների համար: Դասընթացը նախատեսվում է ուսումնասիրել 3 ուսումնական տարվա 1-ին և 2-րդ կիսամյակում:

Ուսումնական աշխատանքի տեսակները	Ընդամենը, ակադ. ժամեր
1. Առարկայի ուսումնասիրման ընդհանուր աշխատատարություն, այդ թվում՝	180
1.1. Լսարանային պարապմունքներ, այդ թվում՝	136
1.1.1. Դասախոսություններ	68
1.1.2. Գործնական պարապմունքներ, այդ թվում՝	68
1.1.2.1. Ստուգողական աշխատանքներ	
1.2. Ինքնուրույն աշխատանք, այդ թվում՝	44
1.2.1. Քննություններին նախապատրաստում	
1.2.2. Ինքնուրույն աշխատանքի այլ տեսակներ, այդ թվում՝ (նշել)	
1.2.2.1. Գրավոր ինքնուրույն աշխատանքներ	
1.2.2.2. Էսսե և ռեֆերատներ	
Ամփոփիչ ստուգում (քննություն, ստուգարք)	քննություն / ստուգարք գն.

Դասընթացի ծավալի բաշխում (ակադեմիական ժամերով) ըստ թեմաների և ուսումնական աշխատանքի տեսակների

Առարկայի բաժինները և թեմաները	Ընդամենը	Դասախոսություններ	Գործնական / սեմինար պարապմունքներ
1	2=3+4	3	4
Թեմա 1. Քրեական իրավունքի հատուկ մասի հասկացությունը	4	2	2

ԲՄԿ ՊՈՒՅ Ռուս-Հայկական (Սլավոնական) համալսարան

Թեմա 2. Խաղաղության եվ մարդկության անվտանգության դեմ ուղղված հանցագործություններ	4	2	2
Թեմա 3. մարդու կյանքի դեմ ուղղված հանցագործություններ	4	2	2
Թեմա 4. առողջության դեմ ուղղված հանցագործություններ	4	2	2
Թեմա 5. կյանքը եվ առողջությունը վտանգող հանցագործություններ	4	2	2
Թեմա 6. ազատության, պատվի, արժանապատվության, ֆիզիկական կամ հոգեկան անձեռնմխելիության դեմ ուղղված հանցագործություններ	4	2	2
Թեմա 7. սեռական ազատության եվ սեռական անձեռնմխելիության դեմ ուղղված հանցագործություններ	4	2	2
Թեմա 8. սահմանադրական իրավունքների եվ ազատությունների դեմ ուղղված հանցագործություններ	4	2	2
Թեմա 9. ընտանիքի եվ երեխայի շահերի դեմ ուղղված հանցագործություններ	4	2	2
Թեմա 10. սեփականության, տնտեսության եվ տնտեսական գործունեության դեմ ուղղված հանցագործություններ: հափշտակությունները	4	2	2
Թեմա 11. սեփականության դեմ ուղղված այլ հանցագործությունները	4	2	2
Թեմա 12. տնտեսական հանցագործությունները	4	2	2
Թեմա 13. հասարակական կարգի եվ բարոյականության դեմ ուղղված հանցագործությունները	4	2	2
Թեմա 14. հասարակական անվտանգության դեմ ուղղված	4	2	2

ԲՄԿ ՊՈՒՅ ՌՈԼՍ-Հայկական (Սլավոնական) համալսարան

ընդհանուր հանցագործությունները	բնույթի			
Թեմա 15. զենքի, հրազենի կամ այլ հանրավտանգ նյութերի եվ առարկաների օրինական շրջանառության դեմ ուղղված հանցագործությունները		4	2	2
Թեմա 16. երթևեկության անվտանգության եվ տրանսպորտի շահագործման սահմանված կարգի դեմ ուղղված հանցագործությունները		4	2	2
Թեմա 17. աշխատանքների եվ գործունեության իրականացման անվտանգության հատուկ կանոններով կամ պահանջներով սահմանված կարգի դեմ ուղղված հանցագործությունները		4	2	2
Թեմա 18. համակարգչային համակարգի եվ համակարգչային տվյալների անվտանգության դեմ ուղղված հանցագործությունները		4	2	2
Թեմա 19. շրջակա միջավայրի անվտանգության դեմ ուղղված հանցագործությունները		4	2	2
Թեմա 20. թմրամիջոցների, հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի, դրանց պատրաստուկների, պրեկուրսորների, խիստ ներգործող կամ թունավոր նյութերի օրինական շրջանառության դեմ ուղղված հանցագործությունները		4	2	2
Թեմա 21. բնակչության առողջության դեմ ուղղված այլ հանցագործություններ		4	2	2
Թեմա 22. սահմանադրական կարգի հիմունքների եվ պետության		6	3	3

ԲՄԿ ՊՈՒՅ ՌՈԼԱ-Հայկական (Սլավոնական) համալսարան

անվտանգության դեմ ուղղված հանցագործությունները			
Թեմա 23. հանրային ծառայության շահերի դեմ ուղղված հանցագործությունները	4	2	2
Թեմա 24. կառավարման կարգի դեմ ուղղված հանցագործությունները	6	3	3
Թեմա 25. արդարադատության շահերի դեմ ուղղված հանցագործությունները	6	3	3
Թեմա 26. զինվորական ենթակայության կարգի եվ զինծառայողների կանոնագրքային փոխհարաբերությունների դեմ ուղղված հանցագործությունները	6	3	3
Թեմա 27. զինվորական ծառայություն անցնելու կարգի դեմ ուղղված հանցագործությունները	6	3	3
Թեմա 28. զենքի, ռազմամթերքի, ռազմական տեխնիկայի կամ ռազմական այլ գույքի, շրջապատի համար առավել վտանգ ներկայացնող նյութերի, սարքերի կամ առարկաների օգտագործման, պահպանման, շահագործման կամ դրանց հետ վարվելու կարգի դեմ ուղղված հանցագործությունները	6	3	3
Թեմա 29. հատուկ ծառայությունների կրման եվ հատուկ պայմաններում զինվորական պարտքի կատարման կարգի դեմ ուղղված հանցագործությունները	6	3	3
Թեմա 30. զինվորական պաշտոնեական հանցագործությունները	6	3	3
Ընդամենը	136	68	68

Դասընթացի թեմաների բովանդակությունը

ԹԵՄԱ 1. Քրեական իրավունքի հատուկ մասի հասկացությունը

Քրեական իրավունքի հատուկ մասի հասկացությունը և նշանակությունը: Քրեական իրավունքի հատուկ մասի համակարգը: Հանցագործությունների որակումը և դրա նշանակությունը:

ԹԵՄԱ 2. Խաղաղության եվ մարդկության անվտանգության դեմ ուղղված հանցագործություններ

Ցեղասպանությունը: Ցեղասպանության ուղղակի և հրապարակային հրահրումը: Մարդկայնության դեմ ուղղված հանցագործությունները: Ցեղասպանությունը կամ մարդկայնության դեմ ուղղված հանցագործությունները հրապարակայնորեն հերքելը, արդարացնելը, դրանք քարոզելը կամ դրանց վտանգավորությունը նսեմացնելը: Հովանավորվող անձի դեմ ուղղված պատերազմական հանցագործությունները Սեփականության կամ այլ իրավունքների դեմ ուղղված պատերազմական հանցագործությունները: Մարդասիրական օգնության ցուցաբերման կամ տարբերանշանների դեմ ուղղված պատերազմական հանցագործությունները:

Պատերազմ վարելու արգելված եղանակների կիրառմամբ պատերազմական հանցագործությունները: Պատերազմ վարելու արգելված միջոցների կիրառմամբ պատերազմական հանցագործությունները: Դիակապտությունը: Մարտադաշտում սպանվածների դիակներն անարգելը: Չինված ընդհարման ժամանակ մշակութային արժեքները ոչնչացնելը, վնասելը, հափշտակելը կամ առգրավելը կամ դրանց նպատակային նշանակությունը փոփոխելը Պատերազմի կամ զինված ընդհարման ժամանակ մշակութային արժեքների պաշտպանության կանոնները խախտելը Ռասայական, ազգային, էթնիկական կամ կրոնական թշնամանք հարուցելու նպատակով մշակութային արժեքները ոչնչացնելը կամ վնասելը: Անգործությունը զինված ընդհարման ժամանակ: Վարձկանությունը:

Ագրեսիան: Համավարակի կամ մարդկության անվտանգությանն անմիջական սպառնալիքի իրավիճակի պայմաններում ագրեսիվ ռազմական գործողություններ նախաձեռնելը, իրականացնելը կամ դրանք չդադարեցնելը: Ագրեսիա իրականացնելու ուղղակի և հրապարակային կոչերը: Միջազգային ահաբեկչությունը: Չանգվածային ոչնչացման զենք ստեղծելը, տրամադրելը, փորձարկելը կամ կիրառելը: Էկոցիդը:

ԹԵՄԱ 3. Մարդու կյանքի դեմ ուղղված հանցագործություններ

Կյանքի դեմ ուղղված հանցագործություններ: Հասարակ սպանություն: Ծանրացուցիչ հանգամանքներում սպանություն: Մեղմացուցիչ հանգամանքներում սպանություն: Անզգուշությամբ մահ պատճառելը: Ինքնասպանության հասցնելը և ինքնասպանության հակելը:

ԹԵՄԱ 4. Առողջության դեմ ուղղված հանցագործություններ

Դիտավորությամբ առողջությանը ծանր վնաս պատճառելը: Դիտավորությամբ առողջությանը միջին ծանրության վնաս պատճառելը: Մեղմացուցիչ հանգամանքներում առողջությանը ծանր կամ միջին ծանրության վնաս պատճառելը: Առողջությանը թեթև վնաս պատճառելը: Ծեծ: Ֆիզիկական ուժեղ ցավ կամ հոգեկան ուժեղ տառապանք պատճառելը: Անզգուշությամբ առողջությանը ծանր վնաս պատճառելը: Անզգուշությամբ առողջությանը միջին ծանրության վնաս պատճառելը:

ԹԵՄԱ 5. Կյանքը եվ առողջությունը վտանգող հանցագործություններ

Հղիության ապօրինի արհեստական ընդհատում (աբորտ) կատարելը: Հղիության արհեստական ընդհատում (աբորտ) կատարելը կամ ամլացումը: Հղիության արհեստական ընդհատմանը (աբորտ կատարելուն) կամ ամլացմանը հարկադրելը:

Մարդու իմունային անբավարարության վիրուսով վարակելը: Մարդու իմունային անբավարարության վիրուսով անզգուշությամբ վարակելը: Սեռավարակով վարակելը: Սեռավարակով անզգուշությամբ վարակելը: Շրջապատի համար վտանգ ներկայացնող հիվանդությամբ վարակելը:

Վտանգի մեջ թողնելը: Մարդու սաղմի, պտղի, մարդու կամ դիակի բջիջների, հյուսվածքների, օրգանների կամ կենսաբանական նյութերի կամ հեղուկների ապօրինի շրջանառությունը: Փոխպատվաստման կանոնները խախտելը: Անձին առանց իր համաձայնության բժշկական, գիտական կամ այլ փորձի ենթարկելը: Մարդու վերարտադրողական կլոնավորումը կամ եվգենիկական փորձերը: Բուժաշխատողի կողմից մասնագիտական պարտականությունները չկատարելը կամ ոչ պատշաճ կատարելը:

ԹԵՄԱ 6. Ազատության, պատվի, արժանապատվության, ֆիզիկական կամ հոգեկան անձեռնմխելիության դեմ ուղղված հանցագործություններ

Մարդու թրաֆիքինգը կամ շահագործումը: Երեխայի կամ անօգնական վիճակում գտնվողի թրաֆիքինգը կամ շահագործումը: Շահագործման վիճակում գտնվող մարդու ծառայությունից օգտվելը: Մարդուն առևանգելը: Ազատությունից ապօրինի զրկելը: Հոգեբուժական կազմակերպությունում ապօրինի տեղավորելը կամ պահելը: Հոգեկան ներգործությունը: Ֆիզիկական ներգործությունը: Ֆիզիկական ուժեղ ցավ կամ հոգեկան ուժեղ տառապանք պատճառելը: Ամուսնությանը, ամուսնալուծությանը կամ երեխա ունենալուն հարկադրելը:

ԹԵՄԱ 7. Սեռական ազատության եվ սեռական անձեռնմխելիության դեմ ուղղված հանցագործություններ

Սեքսուալ բնույթի բռնի գործողությունները: Սեքսուալ բնույթի գործողություններին հարկադրելը: Սեքսուալ բնույթի գործողություններ կատարելը 16 տարին չլրացած անձի նկատմամբ: Անառակաբարո արարք կատարելը: 16 տարին չլրացած անձին սեռական հարաբերություն կամ սեքսուալ բնույթի այլ գործողություններ կամ մանկական պոռնոգրաֆիա ստեղծել կամ արտադրել առաջարկելը (գրումինգ):

ԹԵՄԱ 8. Սահմանադրական իրավունքների եվ ազատությունների դեմ ուղղված հանցագործություններ

Խտրականությունը: Անձնական կամ ընտանեկան կյանքի գաղտնիությունը խախտելը: Բժշկական գաղտնիքը հրապարակելը: Նամակագրության, հեռախոսային խոսակցությունների և հաղորդակցության այլ ձևերի գաղտնիությունը խախտելը: Բնակարանի անձեռնմխելիությունը խախտելը: Անձին տեղեկություններ տրամադրելուց հրաժարվելը: Խղճի կամ դավանանքի ազատության իրավունքի իրականացումը խոչընդոտելը: Ընտրական կամ հանրաքվեին մասնակցելու իրավունքի իրականացումը, ընտրական հանձնաժողովների աշխատանքներին կամ ընտրությանը կամ հանրաքվեին մասնակցող անձանց իրավունքների կամ պարտականությունների իրականացումը խոչընդոտելը: Քարոզչություն կատարելուն կամ քարոզչություն կատարելուց հրաժարվելուն հարկադրելը կամ քարոզչություն կատարելուն այլ կերպ խոչընդոտելը:

Ընտրությունների կամ քվեարկության արդյունքները կեղծելը: Ընտրողների ցուցակները կազմելու, դրանք քաղաքացիներին կամ կուսակցություններին տրամադրելու կամ հրապարակելու կարգը խախտելը: Մեկից ավելի անգամ կամ այլ անձի փոխարեն քվեարկելը: 215. Քվեարկության գաղտնիությունը խախտելը: 216. Կեղծ ընտրական քվեաթերթիկներ կամ քվեարկության ծրարներ, դրոշմանիշներ, կտրոններ պատրաստելը կամ ակնհայտ կեղծ ընտրական քվեաթերթիկներ կամ քվեարկության ծրարներ, դրոշմանիշներ, կտրոններ հանձնելը կամ դրանք իրացնելը: 217. Ընտրական գործընթացի պատշաճ կազմակերպման համար անհրաժեշտ առարկաները հափշտակելը: 218. Ընտրակաշառք ստանալը: 219. Ընտրակաշառք տալը: 220. Ընտրակաշառքի միջնորդությունը: 221. Հանրաքվեի կամ ընտրության ժամանակ բարեգործության արգելքը խախտելը: 222. Ընտրական կամ հանրաքվեի փաստաթղթերին ծանոթանալուն խոչընդոտելը: 223. Ընտրական կամ հանրաքվեի հանձնաժողովի նախագահի լիազորությունները չկատարելը կամ ոչ պատշաճ կատարելը: 224. Չենքով տեղամասային կենտրոն մուտք գործելը: 225. Գործադուլի մասնակցելուն կամ գործադուլի մասնակցելուց հրաժարվելուն հարկադրելը: 226. Հղի կնոջը կամ մինչև երեք տարեկան երեխա ունեցող անձին

աշխատանքի ընդունելուց հրաժարվելը կամ աշխատանքից անհիմն ազատելը: 227.
Հեղինակային և հարակից իրավունքները խախտելը: 228.
Արտոնագրային իրավունքը խախտելը: 229. Միավորում
(հասարակական կամ արհեստակցական միություն) կամ կուսակցություն ստեղծելու
իրավունքի իրականացումը կամ դրանց գործունեությունը խոչընդոտելը: 230.
Կուսակցությանը անդամագրվելուն կամ անդամությունը դադարեցնելուն
հարկադրելը կամ խոչընդոտելը: 231.Կուսակցության օգտին խոշոր չափերով
ապօրինի նվիրատվություն ներգրավելը: 232.Կուսակցությանը նվիրատվություն
կատարելու՝ օրենքով սահմանված չափը չգերազանցելու արգելքը կամ օրենքով
չթույլատրված աղբյուրներից նվիրատվությունների արգելքը խոշոր չափերով
շրջանցելը : 233.Կուսակցության օգտին նվիրատվություն կատարելուն հարկադրելը:
234.Իրավաբանական անձի անունից կուսակցությանը նվիրատվություն կատարելը:
235. Նվիրատուի կողմից կուսակցությանը նվիրատվություն կատարելու՝ օրենքով
սահմանված առավելագույն չափը գերազանցելը: 236.Հավաք անցկացնելուն կամ
դրան մասնակցելուն խոչընդոտելը կամ հարկադրելը: 237.Լրագրողի
մասնագիտական օրինական գործունեությունը խոչընդոտելը:

***ԹԵՄԱ 9. Ընտանիքի եվ երեխայի շահերի դեմ ուղղված
հանցագործություններ***

Անչափահասին հանցանքի կատարմանը հակելը կամ դրան մասնակից դարձնելը:
239.Երեխային պոռնկության կամ պոռնկագրական բնույթի նյութեր կամ առարկաներ
պատրաստելու կամ տարածելու հետ կապված գործողություններ կատարելուն
հակելը կամ ներգրավելը: 240.Երեխային հակահասարակական գործողություններ
կատարելուն ներգրավելը: 241.Ճնողներից կամ այն անձանցից, որոնց վրա դրված է
երեխայի դաստիարակության և խնամքի պարտականությունը, երեխային ապօրինի
բաժանելը կամ երեխային փոխելը: 242.Երեխայի առքը կամ վաճառքը:
243.Ճնողի կամ այլ մերձավոր ազգականի և երեխայի միջև տեսակցության
իրականացումը խոչընդոտելը: 244.Որդեգրման գաղտնիքը հրապարակելը:
245.Որդեգրման համաձայնություն տալուն հակելը կամ հարկադրելը:
246.Քաղաքացիական կացության ակտերի գրանցման մարմիններին սուտ
տեղեկություններ հաղորդելը:
247.Երեխայի դաստիարակության կամ խնամքի պարտականությունը չկատարելը
կամ ոչ պատշաճ կատարելը: 248.Երեխայի կյանքի անվտանգության ապահովման
կամ առողջության պահպանման պարտականությունը չկատարելը կամ ոչ պատշաճ
կատարելը: 249.Խնամատար ծնողի, խնամակալի կամ հոգաբարձուի իրավունքները
չարաշահելը: 250.Ճնողական իրավունքներից հրաժարվելուն հակելը կամ
հարկադրելը: 251.Ալիմենտ (ապրուստավճար) վճարելուց խուսափելը:

ԹԵՄԱ 10. Սեփականության, տնտեսության եվ տնտեսական գործունեության դեմ ուղղված հանցագործություններ: հափշտակությունները

252. Ավագակությունը: 253. Կողոպուտը: 254. Գողությունը: 255. Խարդախությունը
256. Վստահված գույքը հափշտակելը: 257. Համակարգչային հափշտակությունը

ԹԵՄԱ 11. Սեփականության դեմ ուղղված այլ հանցագործությունները

258. Շորթումը: 259. Գույքային վնաս պատճառելը խաբեության, վստահությունը չարաշահելու կամ ապօրինի այլ եղանակով: 260. Գույքային վնաս պատճառելը սպառնալիքի կամ բռնություն գործադրելու միջոցով: 261. Գրավառուին վնաս պատճառելը: 262. Բնական գազի, նավթի, ջրի խողովակաշարերին կամ էլեկտրական ցանցին կամ հեռահաղորդակցության կամ էլեկտրոնային հաղորդակցության միջոցներին ապօրինի միացում կատարելը կամ դրանց չափման համար նախատեսված սարքերի ցուցմունքներն ապօրինի փոխելը կամ դրանց բնականոն աշխատանքը խաթարելը: 263. Ուրիշի գույքն ապօրինաբար օգտագործելը: 264. Գույքը ոչնչացնելը կամ վնասելը: 265. Գույքի պահպանության կամ պաշտպանության պարտականությունները չկատարելը կամ ոչ պատշաճ կատարելը: 266. Անձի տիրապետությունից դուրս եկած գույքին տիրանալը:

ԹԵՄԱ 12. Տնտեսական հանցագործությունները

267. Իրացնելու նպատակով կեղծ արժույթ, արտարժույթ, արժեթղթեր, վճարահաշվարկային այլ փաստաթղթեր կամ վճարային գործիքներ պատրաստելը, պահելը, տեղափոխելը, առաքելը, ձեռք բերելը կամ դրանք իրացնելը: 268. Ներքին տեղեկությունների անբարեխիղճ օգտագործումը: 269. Արժեթղթերի շուկայում գնային չարաշահումը: 270. Կանխամտածված կեղծ գովազդ: 271. Կենսապահովման նվազագույն զամբյուղի մեջ մտնող ապրանքները ապրանքային շուկայից հանելը: 272. Մասնավոր ոլորտում կաշառք ստանալը: 273. Մասնավոր ոլորտում կաշառք տալը: 274. Հայաստանի Հանրապետության կամ այլ պետության մարզիկի, մրցավարի, թիմի ղեկավարի, մարզչի, արհեստավարժ մարզամրցման այլ մասնակցի կամ դրա կազմակերպչի, հանդիսադիր առևտրային մրցույթի մասնակցի կամ դրա կազմակերպչի կամ մրցանակաբաշխային հանձնաժողովի անդամի կողմից կաշառք ստանալը:

275. Հայաստանի Հանրապետության կամ այլ պետության մարզիկին, մրցավարին, թիմի ղեկավարին, մարզչին, արհեստավարժ մարզամրցման այլ մասնակցի կամ դրա կազմակերպչին, հանդիսադիր առևտրային մրցույթի մասնակցին կամ դրա կազմակերպչին կամ մրցանակաբաշխային հանձնաժողովի անդամին կաշառք տալը: 276. Ծառայողական կամ մասնագիտական պարտականությունները կատարելու

համար ապօրինի վարձատրություն ստանալը կամ պահանջելը: 277. Մասնավոր ոլորտում ծառայողական լիազորությունները կամ դրանցով պայմանավորված ազդեցությունը չարաշահելը:

278. Առևտրային, ապահովագրական, հարկային, մաքսային, կենսաթոշակային, ծառայողական կամ բանկային գաղտնիք կազմող տեղեկությունները կամ վարկային պատմությունը կամ վարկային բյուրոյում առկա վարկային տեղեկատվությունն ապօրինի օգտագործելը: 279. Առևտրային, ապահովագրական, հարկային, մաքսային, կենսաթոշակային, ծառայողական կամ բանկային գաղտնիք կազմող տեղեկությունները կամ վարկային պատմությունը կամ վարկային բյուրոյում առկա վարկային տեղեկատվությունն ապօրինի հրապարակելը: 280. Առևտրային, ապահովագրական, հարկային, մաքսային, կենսաթոշակային, ծառայողական կամ բանկային գաղտնիք կազմող տեղեկություններին կամ վարկային պատմությանը կամ վարկային բյուրոյում առկա վարկային տեղեկատվությանն ապօրինի տիրանալը:

281. Ապօրինի ձեռնարկատիրական գործունեությունը: 282. Ֆինանսական բուրգ ստեղծելը, կազմակերպելը կամ ղեկավարելը: 283. Չարաշահումները հրապարակային սակարկություններ կամ գնումներ անցկացնելիս: 284. Հակամրցակցային գործունեությունը: 285. Ապօրինի գործունեություն իրականացնելու կամ ապօրինի գործունեությունը քողարկելու նպատակով իրավաբանական անձ, դրա առանձնացված ստորաբաժանում, հիմնարկ ստեղծելը կամ օգտագործելը կամ նույն նպատակով անհատ ձեռնարկատեր հաշվառելը: 286. Առանց ապրանքների մատակարարման կամ առանց ծառայությունների մատուցման կեղծ փաստաթղթեր տրամադրելը, ծախսերի կամ եկամուտների վերաբերյալ կեղծ փաստաթղթեր կազմելը և ներկայացնելը:

287. Անօրինական գործունեությունը սնանկության ընթացքում: 288. Կանխամտածված սնանկությունը: 289. Իրացման նպատակով կեղծ ակցիզային դրոշմանիշներ կամ դրոշմապիտակներ պատրաստելը, պահելը, տեղափոխելը, առաքելը, ձեռք բերելը կամ օգտագործելը կամ դրանք իրացնելը: 290.

Հարկերը, տուրքերը կամ այլ վճարներ չվճարելը: 291. Կանխիկ դրամական միջոցների և (կամ) վճարային գործիքների մաքսանենգությունը: 292. Մշակութային արժեքների և ռազմավարական տեսակետից կարևոր հումքային ապրանքների մաքսանենգությունը: 293. Հայաստանի Հանրապետությունից արտահանված մշակութային արժեքները սահմանված ժամկետում Հայաստանի Հանրապետություն չվերադարձնելը: 294. Իրական սեփականատերերի վերաբերյալ հայտարարագրում կեղծ տվյալներ ներառելը կամ ներկայացման ենթակա տվյալները թաքցնելը: 295.

Հանցավոր ճանապարհով ստացված գույք ձեռք բերելը, իրացնելը կամ իրացմանն աջակցելը: 296. Փողերի լվացումը:

ԹԵՄԱ 13. Հասարակական կարգի եվ բարոյականության դեմ ուղղված հանցագործությունները

297. Խուլիգանությունը: 298. Կավատությունը: 299. Պոռնկությամբ զբաղվելուն նպաստելը: 300. Պոռնկագրական նյութեր կամ առարկաներ պատրաստելը, տարածելը կամ պահպանելը: 301. Պատմության կամ մշակույթի հուշարձաններ կամ առանձնակի արժեք ունեցող առարկաներ կամ փաստաթղթեր ոչնչացնելը կամ վնասելը:

302. Պատմության կամ մշակույթի հուշարձաններ կամ առանձնակի արժեք ունեցող առարկաներ կամ փաստաթղթեր անզգուշությամբ ոչնչացնելը կամ վնասելը: 303. Հնագիտական օբյեկտները ոչնչացնելը կամ վնասելը կամ այլ ապօրինի արարքներ կատարելը: 304. Հնագիտական օբյեկտները անզգուշությամբ ոչնչացնելը կամ վնասելը կամ այլ ապօրինի արարքներ կատարելը: 305. Դիակն անարգանքի ենթարկելը: 306. Գերեզմանն անարգանքի ենթարկելը: 307. Կենդանիների նկատմամբ դաժան վերաբերմունքը

ԹԵՄԱ 14. Հասարակական անվտանգության դեմ ուղղված ընդհանուր բնույթի հանցագործությունները

308. Ահաբեկչությունը: 309. Ահաբեկչական գործունեությանը նպաստելը: 310. Ահաբեկչական գործունեությունը ֆինանսավորելը: 311. Ահաբեկչական կազմակերպություն ստեղծելը կամ ղեկավարելը: 312. Ահաբեկչական կազմակերպությանը մասնակցելը: 313. Ահաբեկչությունն արդարացնելը, քարոզելը կամ ահաբեկչություն կատարելու կոչերը, ինչպես նաև այդպիսի կոչեր պարունակող նյութեր կամ առարկաներ տարածելը: 314. Ահաբեկչության մասին սուտ տեղեկություններ տարածելը: 315. Պատանդ վերցնելը կամ պահելը: 316. Օդանավեր, նավեր կամ երկաթուղային շարժակազմեր զավթելը, պահելը կամ փախցնելը: 317. Ծովահենությունը կամ օդահենությունը: 318. Հանցավոր կազմակերպություն ստեղծելը կամ ղեկավարելը: 319. Հանցավոր կազմակերպությանը մասնակցելը:

320. Օրենքով չնախատեսված զինված միավորում ստեղծելը կամ ղեկավարելը: 321. Օրենքով չնախատեսված զինված միավորմանը մասնակցելը: 322. Քրեական աստիճանակարգության բարձրագույն կարգավիճակ տալը կամ ստանալը կամ պահպանելը: 323. Քրեական ենթամշակույթ կրող խմբավորում ստեղծելը կամ ղեկավարելը: 324. Քրեական ենթամշակույթ կրող խմբավորմանը մասնակցելը կամ ներգրավելը: 325. Քրեական ենթամշակույթ կրող խմբավորման մասնակցին կամ քրեական աստիճանակարգության բարձրագույն կարգավիճակ ունեցող անձին դիմելը: 326. Օրենքով սահմանված կարգի խախտմամբ հավաք կազմակերպելը կամ անցկացնելը:

327. Չանգվածային անկարգություններին մասնակցելը: 328. Չանգվածային անկարգություններ կատարելու հրապարակային կոչերը: 329. Ատելություն,

խտրականություն, անհանդուրժողականություն կամ թշնամանք հրահրելուն կամ քարոզելուն ուղղված հրապարակային խոսքը, ինչպես նաև այդ նպատակով նյութեր կամ առարկաներ տարածելը: 330.Բռնություն գործադրելու հրապարակային կոչերը, բռնությունը հրապարակայնորեն արդարացնելը կամ քարոզելը, ինչպես նաև այդ նպատակով նյութեր կամ առարկաներ տարածելը:

ԹԵՄԱ 15. Ձեռքի, հրազենի կամ այլ հանրավտանգ նյութերի եվ առարկաների օրինական շրջանառության դեմ ուղղված հանցագործությունները

331.Ռադիոակտիվ կամ միջուկային նյութերի կամ սարքերի ապօրինի շրջանառությունը, ինչպես նաև դրանք ոչնչացնելը կամ վնասելը: 332.Ռադիոակտիվ կամ միջուկային նյութեր կամ սարքեր կամ զանգվածային ոչնչացման զենք հափշտակելը: 333.Ռադիոակտիվ կամ միջուկային նյութեր կամ սարքեր կամ զանգվածային ոչնչացման զենք շորթելը: 334.Ապօրինի կերպով քաղաքացիական ողորկափող հրազեն, գազային, օդաճնշիչ, սառը կամ նետողական զենք կրելը: 335.Հրազենի, դրա հիմնական բաղկացուցիչ մասերի, ռազմամթերքի և այլ նյութերի, սարքերի, առարկաների ապօրինի շրջանառությունը:

336.Ապօրինի կերպով հրազեն, դրա հիմնական բաղկացուցիչ մասեր, ռազմամթերք, պայթուցիկ նյութեր կամ պայթեցման սարքեր պատրաստելը, ձևափոխելը կամ նորոգելը: 337.Հրազենի, զենքի, ռազմամթերքի, պայթուցիկ նյութերի կամ պայթեցման սարքերի պահպանության պարտականությունը չկատարելը կամ ոչ պատշաճ կատարելը: 338.Հրազեն, դրա հիմնական բաղկացուցիչ մասեր, ռազմամթերք, պայթուցիկ նյութեր կամ պայթեցման սարքեր հափշտակելը: 339.

Հրազեն, դրա հիմնական բաղկացուցիչ մասեր, ռազմամթերք, պայթուցիկ նյութեր կամ պայթեցման սարքեր շորթելը: 340.Ռազմական նշանակության արտադրանքի, տեխնիկայի, հրազենի կամ այլ նյութերի, սարքերի, առարկաների, ապրանքների մաքսանենգությունը:

ԹԵՄԱ 16. Երթևեկության անվտանգության եվ տրանսպորտի շահագործման սահմանված կարգի դեմ ուղղված հանցագործությունները

341.Օդային, ջրային, երկաթուղային, մագնիսական (մագլևային), ճոպանային տրանսպորտի կամ մետրոպոլիտենի երթևեկության անվտանգության ապահովմանն ուղղված պահանջները կամ երթևեկության կամ շահագործման անվտանգությունն ապահովող կանոնները խախտելը: 342.Ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովմանն ուղղված պահանջները կամ ճանապարհային երթևեկության կամ տրանսպորտային միջոցների շահագործման անվտանգությունն ապահովող կանոնները խախտելը:

343.Տրանսպորտային միջոցները հարբած (ոչ սթափ), տասնվեց տարին չլրացած կամ տվյալ տեսակի տրանսպորտային միջոցներ վարելու իրավունք չունեցող կամ տրանսպորտային միջոցներ վարելու իրավունքից զրկված կամ տրանսպորտային միջոցներ վարելու իրավունքը կասեցված կամ տրանսպորտային միջոցներն անվտանգ վարելու կարողությունից զրկված անձին հանձնելը: 344.Տրանսպորտային միջոցներ վարելու իրավունքից զրկված կամ այդ իրավունքը կասեցված կամ այդ իրավունքը չունեցող անձի կողմից տրանսպորտային միջոցներ վարելը: 345.Տրանսպորտային միջոցները կամ տրանսպորտային ենթակառուցվածքներն անորակ վերանորոգելը կամ տեխնիկական անսարքությամբ շահագործման բաց թողնելը: 346.Տրանսպորտային միջոցները, ենթակառուցվածքները կամ հաղորդակցության ուղիները փչացնելը: 347.Տրանսպորտի անվտանգ աշխատանքն ապահովող պահանջները կամ կանոնները խախտելը: 348.Աղետի ենթարկվածների և անվտանգ կողմից օգնություն ցույց չտալը: 349.Միջազգային թռիչքների կանոնները խախտելը: 350.Հայաստանի Հանրապետության օդային տարածքի օգտագործման կանոնները խախտելը:

ԹԵՄԱ 17. Աշխատանքների եվ գործունեության իրականացման անվտանգության հատուկ կանոններով կամ պահանջներով սահմանված կարգի դեմ ուղղված հանցագործությունները

351.Ատոմային էներգետիկայի օբյեկտներում անվտանգության կանոնները կամ պահանջները խախտելը: 352.Իոնացնող ճառագայթման աղբյուրների շահագործման անվտանգության հետ կապված կանոնները կամ պահանջները խախտելը: 353.Էլեկտրոնային, պրոտոնային, ծանր իոնների արագացուցիչների շահագործման անվտանգության հետ կապված կանոնները կամ պահանջները խախտելը: 354.Մայրուղային խողովակաշարերի շինարարության, շահագործման կամ վերանորոգման ընթացքում անվտանգության կանոնները կամ պահանջները խախտելը:

355.Ծինարարական, լեռնահանքային կամ այլ աշխատանքների կատարման ընթացքում աշխատանքի պաշտպանության կամ անվտանգության ապահովման կանոնները կամ պահանջները խախտելը: 356.Պայթյունանվտանգ օբյեկտներում անվտանգության կամ աշխատանքի պաշտպանության կանոնները կամ պահանջները խախտելը: 357.Հրդեհային անվտանգության կանոնները կամ պահանջները խախտելը: 358.Դյուրավառ կամ այրիչ նյութերի պահպանման, հաշվառման, փոխադրման, առաքման կամ օգտագործման կանոնները կամ պահանջները խախտելը:

ԹԵՄԱ 18. Համակարգչային համակարգի եվ համակարգչային տվյալների անվտանգության դեմ ուղղված հանցագործությունները

359.Համակարգիչ, համակարգչային համակարգ կամ համակարգչային ցանց ներթափանցելը: 360.Համակարգչային տվյալը փոփոխելը: 361.Համակարգչային սաքոտաժը (նենգադուլը): 362.Համակարգչային տվյալներն ապօրինի որսալը կամ դրանց տիրանալը: 363.Հատուկ ծրագրային կամ գործիքային միջոցների ապօրինի շրջանառությունը: 364.Համակարգչային կեղծիք: 365.Համակարգիչը, համակարգչային համակարգը կամ համակարգչային ցանցը շահագործելու կանոնները կամ պահանջները խախտելը:

ԹԵՄԱ 19. Շրջակա միջավայրի անվտանգության դեմ ուղղված հանցագործությունները

366.Աշխատանքներ իրականացնելիս շրջակա միջավայրի պահպանության օրենսդրության պահանջները խախտելը: 367.Աշխատանքներ իրականացնելիս շրջակա միջավայրի պահպանության օրենսդրության պահանջները խախտելով անզգուշությամբ վնաս պատճառելը: 368.Վտանգավոր քիմիական կամ կենսաբանական նյութերի կամ թափոնների ապօրինի շրջանառությունը: 369.Վտանգավոր քիմիական կամ կենսաբանական նյութերի կամ թափոնների հետ վարվելու անվտանգության կանոնները խախտելը: 370.Վտանգավոր քիմիական կամ կենսաբանական նյութերի կամ թափոնների հետ վարվելու անվտանգության կանոնները խախտելով անզգուշությամբ վնաս պատճառելը:

371.Անասնաբուժական կամ բույսերի հիվանդությունների կամ վնասատուների դեմ պայքարելու կանոնները խախտելը: 372.Անասնաբուժական կամ բույսերի հիվանդությունների կամ վնասատուների դեմ պայքարելու կանոնները խախտելով անզգուշությամբ վնաս պատճառելը: 373.Մթնոլորտային օդն աղտոտելը: 374.Մթնոլորտային օդն աղտոտելով անզգուշությամբ վնաս պատճառելը: 375.Ջրերն աղտոտելը: 376.Ջրերն աղտոտելով անզգուշությամբ վնաս պատճառելը: 377.Ծովային միջավայրն աղտոտելը: 378.Ծովային միջավայրն աղտոտելով անզգուշությամբ վնաս պատճառելը: 379.Ձկնային պաշարների պահպանության կանոնները խախտելը: 380.Ձկնային պաշարների պահպանության կանոնները խախտելով անզգուշությամբ վնաս պատճառելը:

381.Հողը փչացնելը: 382.Հողը փչացնելով անզգուշությամբ վնաս պատճառելը: 383.Ընդերքի պահպանման կամ օգտագործման պահանջները խախտելը: 384.Ընդերքի պահպանման կամ օգտագործման պահանջները խախտելով անզգուշությամբ վնաս պատճառելը: 385.Ջրային կենդանիներ ապօրինի որսալը կամ ջրային կենդանիներ կամ ջրային բույսեր ապօրինի արդյունահանելը: 386.Ապօրինի որսը: 387.Ծառերը, թփերը կամ բուսածածկն ապօրինի հատելը կամ ապօրինի ձեռք բերված կոճղերը, ծառերը կամ թփերը տեղափոխելը: 388.Ծառերը, թփերը կամ բուսածածկն անզգուշությամբ ոչնչացնելը կամ վնասելը:

389.Հայաստանի Հանրապետության բույսերի Կարմիր գրքում կամ կենդանիների Կարմիր գրքում գրանցված օրգանիզմների պոպուլյացիան բնաջնջելը (վերացնելը): 390.Հայաստանի Հանրապետության բույսերի Կարմիր գրքում կամ կենդանիների Կարմիր գրքում գրանցված օրգանիզմների պոպուլյացիան անզգուշությամբ բնաջնջելը (վերացնելը): 391.Բնության հատուկ պահպանվող տարածքների ռեժիմը խախտելը: 392.Բնության հատուկ պահպանվող տարածքների ռեժիմը խախտելով անզգուշությամբ վնաս պատճառելը:

ԹԵՄԱ 20. Թմրամիջոցների, հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի, դրանց պատրաստուկների, պրեկուրսորների, խիստ ներգործող կամ թունավոր նյութերի օրինական շրջանառության դեմ ուղղված հանցագործությունները

393.Թմրամիջոցների, հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի, դրանց պատրաստուկների կամ դրանց համարժեք նյութերի (անալոգի) ապօրինի շրջանառությունն իրացնելու նպատակով կամ դրանք ապօրինի իրացնելը: 394.Պրեկուրսորների ապօրինի շրջանառությունը թմրամիջոցներ, հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութեր, դրանց պատրաստուկներ կամ դրանց համարժեք նյութեր (անալոգ) պատրաստելու նպատակով, պրեկուրսորների ապօրինի շրջանառությունն իրացնելու նպատակով կամ դրանք ապօրինի իրացնելը: 395.Թմրամիջոցների, հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի, դրանց պատրաստուկների կամ դրանց համարժեք նյութերի (անալոգի), ինչպես նաև դրանք պատրաստելու համար օգտագործվող և հատուկ հսկողության տակ գտնվող նյութերի, սարքավորումների կամ գործիքների օրինական շրջանառության կանոնները խախտելը:

396.Թմրամիջոցների, հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի, դրանց պատրաստուկների կամ դրանց համարժեք նյութերի (անալոգի) կամ պրեկուրսորների ապօրինի շրջանառությունն առանց իրացնելու նպատակի: 397.Թմրամիջոցներ, հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութեր, դրանց պատրաստուկներ կամ դրանց համարժեք նյութեր (անալոգ) կամ պրեկուրսորներ հափշտակելը: 398.Թմրամիջոցներ, հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութեր, դրանց պատրաստուկներ կամ դրանց համարժեք նյութեր (անալոգ) կամ պրեկուրսորներ շորթելը: 399.Թմրամիջոցների, հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի, դրանց պատրաստուկների, դրանց համարժեք նյութերի (անալոգի) կամ դրանց պրեկուրսորների մաքսանենգությունը: 400.Թմրամիջոցներ, հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութեր, դրանց պատրաստուկներ կամ դրանց պրեկուրսորներ ստանալու իրավունք տվող կեղծ փաստաթուղթ պատրաստելը, օգտագործելը կամ իրացնելը:

401.Թմրամիջոցներ կամ հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութեր ստանալու իրավունք տվող դեղատոմսեր կամ այլ փաստաթղթեր ապօրինի տրամադրելը:

402.Թմրամիջոցների, հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի, դրանց

պատրաստուկների կամ դրանց համարժեք նյութերի (անալոգի) գործածմանը հակելը կամ ներգրավելը: 403.Թմրամիջոցների, հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի, դրանց պատրաստուկների կամ դրանց համարժեք նյութերի (անալոգի) գործածմանը նպաստելը: 404.Շրջանառությունն արգելված թմրամիջոցներ, հոգեմետ (հոգեներգործուն), խիստ ներգործող կամ թունավոր նյութեր պարունակող բույսեր ցանելը կամ աճեցնելը: 405.Խիստ ներգործող կամ թունավոր նյութերի ապօրինի շրջանառությունն իրացնելու նպատակով կամ դրանք ապօրինի իրացնելը: 406.Թմրամիջոց, հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութ, դրանց պատրաստուկ չհամարվող խիստ ներգործող կամ թունավոր նյութերի, ինչպես նաև դրանք պատրաստելու համար օգտագործվող և հատուկ հսկողության տակ գտնվող նյութերի, սարքավորումների կամ գործիքների օրինական շրջանառության կանոնները խախտելը:

ԹԵՄԱ 21. Բնակչության առողջության դեմ ուղղված այլ հանցագործություններ

407.Բժշկական օգնություն և սպասարկում ապօրինի իրականացնելը: 408.Դեղերի, դեղանյութերի, դեղաբուսական հումքերի, օժանդակ նյութերի, բժշկական արտադրատեսակների կամ հետազոտվող դեղագործական արտադրանքների ապօրինի շրջանառությունը : 409.Իրացման նպատակով կեղծ ակոհոլային խմիչքների, մանկական սննդի, կենսաբանական ակտիվ հավելումների, դեղերի, դեղանյութերի, դեղաբուսական հումքերի, օժանդակ նյութերի, բժշկական արտադրատեսակների կամ հետազոտվող դեղագործական արտադրանքների շրջանառությունը կամ դրանք իրացնելը:

410.Կեղծ ակոհոլային խմիչքների, մանկական սննդի, կենսաբանական ակտիվ հավելումների, դեղերի, դեղանյութերի, դեղաբուսական հումքերի, օժանդակ նյութերի, բժշկական արտադրատեսակների կամ հետազոտվող դեղագործական արտադրանքների ինքնությունը հավաստող կեղծ փաստաթղթեր պատրաստելը կամ օգտագործելը: 411.Դեղերի, դեղանյութերի, դեղաբուսական հումքերի, օժանդակ նյութերի, բժշկական արտադրատեսակների կամ հետազոտվող դեղագործական արտադրանքների ինքնությունը հավաստող իրական փաստաթղթերի ապօրինի շրջանառությունը: 412.Անվտանգության պահանջներին չհամապատասխանող հումքերի կամ ապրանքների շրջանառությունը, աշխատանքների կատարումը կամ ծառայությունների մատուցումը: 413.Սանիտարական կանոնները կամ հիգիենիկ նորմատիվները խախտելը:

414.Արտակարգ իրավիճակի հիմքով հայտարարված արտակարգ դրության ընթացքում մեկուսացման կամ ինքնամեկուսացման կանոնները կամ ազատ տեղաշարժվելու իրավունքի այլ սահմանափակումները խախտելը: 415.Կարանտինի պայմաններում մեկուսացման (ինքնամեկուսացման) կամ անհատական

պաշտպանության միջոցների կիրառման կանոնները խախտելը: 416.Մարդու կյանքի կամ առողջության համար վտանգավոր հանգամանքների վերաբերյալ տեղեկություններ թաքցնելը: 417.Դեղերի կլինիկական փորձարկումների արդյունքները կեղծելը կամ թաքցնելը:

ԹԵՄԱ 22. Սահմանադրական կարգի հիմունքների եվ պետության անվտանգության դեմ ուղղված հանցագործությունները

418.Պետական դավաճանությունը: 419.Իշխանությունը յուրացնելը: 420.Սահմանադրական կարգը տապալելը: 421.Տարածքային ամբողջականությունը խախտելուն ուղղված գործողությունները: 422.Իշխանությունը զավթելուն, տարածքային ամբողջականությունը խախտելուն կամ սահմանադրական կարգը բռնի տապալելուն ուղղված հրապարակային կոչերը: 423.Հանրապետության նախագահին, Ազգային ժողովին, Կառավարությանը կամ Սահմանադրական դատարանին պարտադրելը: 424.Լրտեսությունը:

425.Դիվերսիան: 426.Պետական գաղտնիք պարունակող տեղեկություններ ապօրինի ձեռք բերած անձի կողմից դրանք հրապարակելը: 427.Պետական գաղտնիք պարունակող տեղեկություններ հրապարակելը: 428.Պետական գաղտնիք պարունակող տեղեկություններն անզգուշությամբ հրապարակելը: 429.Պետական գաղտնիք պարունակող փաստաթղթեր, առարկաներ կամ համակարգչային տվյալներ ոչնչացնելը կամ վնասելը: 430.Պետական գաղտնիք պարունակող փաստաթղթերի, առարկաների կամ համակարգչային տվյալների հետ վարվելու կանոնները խախտելը: 431.Ռազմական դրության իրավական ռեժիմի ընթացքում գործող միջոցառումները կամ ժամանակավոր սահմանափակումները խախտելը:

432.Ռազմական դրության իրավական ռեժիմն ապահովող մարմինների և ուժերի գործունեությունը խոչընդոտելը: 433.Ռազմական դրության իրավական ռեժիմի կանոնների խախտման արդյունքով կասեցված տնտեսական գործունեության իրականացումը շարունակելը: 434.Ռազմական դրության ընթացքում տեղեկությունների հրապարակման կամ տարածման կանոնները խախտելը:

ԹԵՄԱ 23. Հանրային ծառայության շահերի դեմ ուղղված հանցագործությունները

435.Կաշառք ստանալը: 436.Կաշառք տալը: 437.Կաշառքի միջնորդությունը: 438.Պաշտոնատար անձի նկատմամբ ունեցած իրական կամ ենթադրյալ ազդեցությունն օգտագործելը: 439.Պաշտոնատար անձի նկատմամբ ունեցած իրական կամ ենթադրյալ ազդեցությունն օգտագործելու նպատակով ապօրինի վարձատրություն տալը: 440.Կաշառք ստանալու, կաշառքի միջնորդության կամ իրական կամ ենթադրյալ ազդեցությունը շահադիտական, անձնական այլ շահագրգռվածությունից կամ խմբային շահերից ելնելով օգտագործելու պատրվակով

գույք, ներառյալ դրամական միջոց, արժեթուղթ, վճարային այլ գործիք, գույքի նկատմամբ իրավունք, ծառայություն կամ որևէ այլ առավելություն ստանալը: 441.Պաշտոնատար անձի կողմից իշխանական կամ ծառայողական լիազորությունները կամ դրանցով պայմանավորված ազդեցությունը չարաշահելը կամ լիազորություններն անցնելը: 442.Պաշտոնատար անձի կողմից ձեռնարկատիրական գործունեությանն ապօրինի մասնակցելը: 443.Ապօրինի հարստանալը;

444.Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված՝ հայտարարագիր ներկայացնելու պարտականություն ունեցող անձի կողմից հայտարարագրում կեղծ տվյալներ ներկայացնելը, հայտարարագրման ենթակա տվյալները թաքցնելը կամ հայտարարագիր չներկայացնելը: 445.Պաշտոնեական կեղծիքը: 446.Պաշտոնեական անփութությունը: 447.Պետական կամ համայնքային սեփականություն հանդիսացող հողամասերի ինքնակամ զավթումը, ինչպես նաև շենքերի կամ շինությունների ինքնակամ կառուցումը կասեցնելու կամ անձին պատասխանատվության ենթարկելու ուղղությամբ օրենքով սահմանված կարգով միջոցներ չձեռնարկելը:

448.Պետական կամ համայնքային սեփականություն հանդիսացող հողամասերի ինքնակամ զավթումը չդադարեցնելը և դրա հետևանքները չվերացնելը, ինչպես նաև ինքնակամ շենքերի, շինությունների կառուցումը չդադարեցնելը և անօրինական կառույցները չքանդելը: 449.Պաշտոնատար անձի կարգավիճակ ձեռք բերելուն կամ պահպանելուն խոչընդոտող տեղեկությունները թաքցնելը: 450.Խոշտանգումը: 451.Բռնի անհետացումը:

ԹԵՄԱ 24. Կառավարման կարգի դեմ ուղղված հանցագործությունները

452.Պաշտոնատար անձի օրինական ծառայողական կամ քաղաքական գործունեությանը միջամտելը: 453.Պաշտոնատար անձի կոչումը կամ լիազորությունները ինքնակամ յուրացնելը: 454.Պատիժն ի կատար ածող հիմնարկում կամ ձերբակալվածներին կամ կալանավորվածներին պահելու վայրերում իրականացվող գործունեությունը խոչընդոտելը: 455.Կապի ուղիները վնասելը: 456.Փաստաթղթեր, դրոշմներ, կնիքներ կամ տրանսպորտային միջոցների պետհամարանիշներ հափշտակելը, շորթելը, ոչնչացնելը, վնասելը կամ թաքցնելը: 457.Փաստաթղթեր, դրոշմներ, կնիքներ, ձևաթղթեր կեղծելը կամ կեղծ փաստաթղթեր, դրոշմներ, կնիքներ, ձևաթղթեր իրացնելը, պատրաստելը կամ օգտագործելը:

458.Տրանսպորտային միջոցի կամ հրազենի նույնականացման տարրերը կեղծելը կամ ջնջելը: 459.Փաստաթղթեր կամ պետական պարգևներ կամ պատվավոր կոչումներ ապօրինի ձեռք բերելը կամ իրացնելը: 460.Ինքնիրավչությունը: 461.Պարտադիր զինվորական կամ այլընտրանքային ծառայությունից կամ զորահավաքային զորակոչից խուսափելը: 462.Վարժական հավաքից խուսափելը: 463.Այլընտրանքային աշխատանքային ծառայողի կողմից ծառայությունից խուսափելը:

464.Այլընտրանքային աշխատանքային ծառայողի կողմից ծառայության վայրն ինքնակամ թողնելը կամ ժամանակին ծառայության վայր չներկայանալը:
465.Այլընտրանքային աշխատանքային ծառայողի կողմից իր առողջությանը վնաս պատճառելու (անդամախեղելու), հիվանդության սիմուլյացիայի կամ ապօրինի այլ եղանակով այլընտրանքային աշխատանքային ծառայությունից խուսափելը կամ դրա առանձին պարտականությունների կատարումը դադարեցնելը:
466.Այլընտրանքային աշխատանքային ծառայողի կողմից ծառայության պարտականությունները կատարելուց հրաժարվելը: 467.Ազատությունից զրկելու հետ կապված պատիժը կրելուց հետո զինվորական կոմիսարիատ ներկայանալուց խուսափելը: 468.Չորամաս կամ հատուկ պահպանվող զինվորական այլ տարածք ապօրինի մուտք գործելը: 469.Պետական սահմանն ապօրինի հատելը: 470.Անօրինական միգրացիայի կազմակերպումը: 471.Պետական սահմանի նշանները վերցնելը, տեղաշարժելը կամ ոչնչացնելը: 472.Պետական խորհրդանիշներն անարգելը:

ԹԵՄԱ 25. Արդարադատության շահերի դեմ ուղղված հանցագործությունները

473.Հանցագործության մասին չհայտնելը: 474.Հանցանք կատարած անձին աջակցելը: 475.Ձերբակալված, կալանավորված կամ քրեակատարողական հիմնարկում պատիժ կրող անձին ապօրինաբար ազատելը: 476.Սուտ մատնությունը: 477.Կաշառքի կամ մասնավոր ոլորտում կաշառքի պրովոկացիան: 478.Ապօրինի ձերբակալելը կամ կալանավորելը: 479.Ապացույցներ, բացատրություններ կամ դատավարական փաստաթղթեր կամ օպերատիվ-հետախուզական միջոցառման արդյունքով ստացված տվյալներ կամ առարկաներ կեղծելը, փոխելը, ոչնչացնելը կամ թաքցնելը կամ կեղծ ապացույցներ ներկայացնելը:
480.Ակնհայտ անմեղ անձին քրեական պատասխանատվության ենթարկելը: 481.Քրեական պատասխանատվությունից ապօրինի ազատելը: 482.Ակնհայտ անարդար դատավճիռ, վճիռ կամ դատական այլ ակտ կայացնելը: 483.Քրեական վարույթի տվյալներ հրապարակելը: 484.Ուսումնասիրության տվյալներ հրապարակելը: 485.Պաշտպանության միջոցի վերաբերյալ տվյալներ հրապարակելը: 486.Արդարադատության իրականացմանը կամ գործի քննությանը միջամտելը: 487.Դատավորների որակավորման քննությունների կամ մասնագիտական պատրաստման քննությունների հարցերի գաղտնիությունը խախտելը: 488.Դատավորների միջև համակարգչային ծրագրի միջոցով իրականացվող գործերի բաշխման գործընթացին միջամտելը: 489.Դատարանի նկատմամբ անհարգալից վերաբերմունքը: 490.Դատավորի, դատախազի, քննիչի, քննչական մարմնի ղեկավարի, հետաքննության մարմնի, փաստաբանի, ներկայացուցչի, փորձագետի կամ հարկադիր կատարողի նկատմամբ սպառնալիքը կամ նրանց մասին

տեղեկություն հրապարակելը կամ նրանց գույքը ոչնչացնելը կամ վնասելը կամ նրանց նկատմամբ բռնություն գործադրելը: 491.Փաստաբանի լիազորությունների իրականացումը խոչընդոտելը: 492.Մարդու իրավունքների պաշտպանի լիազորությունների իրականացումը խոչընդոտելը:

493.Մարդու իրավունքների պաշտպանի նկատմամբ սպառնալիքը կամ նրա մասին տեղեկություն հրապարակելը կամ նրա գույքը ոչնչացնելը կամ վնասելը կամ նրա նկատմամբ բռնություն գործադրելը: 494.Մարդու իրավունքների պաշտպանին վիրավորանք հասցնելը կամ նրա նկատմամբ բացահայտ անհարգալից վերաբերմունք ցուցաբերելը: 495.Դատավարության մասնակիցների լիազորությունների իրականացումը խոչընդոտելը: 496.Դատավարության մասնակիցներին՝ իրենց լիազորությունների հետ կապված կաշառք տալը: 497.Դատավարության մասնակիցների կողմից իրենց լիազորությունների հետ կապված կաշառք ստանալը: 498.Նոտարի գործունեությանը միջամտելը: 499.Նոտարին սուտ տեղեկություններ հաղորդելը: 500.Նոտարի մոտ կեղծ երդում տալը:

501.Ազդարարի կամ նրա հետ փոխկապակցված անձանց սպանության, առողջությանը վնաս պատճառելու կամ գույքը ոչնչացնելու կամ վնասելու սպառնալիքը: 502.Ազդարարի տվյալների ապօրինի հրապարակումը: 503.Ցուցմունք, եզրակացություն կամ կարծիք տալուց կամ թարգմանություն կատարելուց հրաժարվելը: 504.Սուտ ցուցմունք, կեղծ եզրակացություն կամ կեղծ կարծիք տալը կամ սխալ թարգմանություն կատարելը: 505.Ուսումնասիրության ընթացքում կեղծ հայտարարագիր ներկայացնելը : 506.Արգելանքի վերցված, ձերբակալված, կալանավորված կամ քրեակատարողական հիմնարկում պատիժ կրող անձի փախուստը կամ ազատությունից զրկելու հետ կապված պատիժը կրելուց խուսափելը: 507.Դատական ակտը չկատարելը կամ դրա կատարմանը խոչընդոտելը: 508.Անհետաձգելի միջամտության որոշումը կամ պաշտպանական որոշումը չկատարելը:

509.Արգելանքի տակ գտնվող գույքի նկատմամբ ապօրինի արարքը: 510.Պարտապանի կողմից սեփականության իրավունքով իրեն պատկանող գույքի և գույքային իրավունքների կազմի, քանակի և գտնվելու վայրի մասին հայտարարագիր ներկայացնելուց խուսափելը, հայտարարագրում տվյալներ թաքցնելը կամ դրանում կեղծ տվյալներ ներկայացնելը: 511.Երաշխավորի ստանձնած պարտավորությունները չկատարելը:

512.Ձերբակալվածներին կամ կալանավորվածներին պահելու վայրում կամ քրեակատարողական հիմնարկում պահվող անձի կողմից կյանքի կամ առողջության համար վտանգ ներկայացնող առարկաներ պատրաստելը, ձեռք բերելը, պահելը, կրելը, իրացնելը կամ այդպիսի առարկաներ փոխանցելը: 513.Ձերբակալվածներին կամ կալանավորվածներին պահելու վայր կամ քրեակատարողական հիմնարկ

ապօրինաբար մուտք գործելը: 514.Ձերբակալվածներին կամ կալանավորվածներին պահելու վայրում կամ քրեակատարողական հիմնարկում պահվող անձի կողմից մոլախաղեր կազմակերպելը կամ դրանց մասնակցելը: 515.Ձերբակալվածներին կամ կալանավորվածներին պահելու վայրում կամ քրեակատարողական հիմնարկում պահվող անձի կողմից թմրամիջոցներ կամ հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութեր կամ դրանց պատրաստուկներ կամ դրանց համարժեք նյութեր (անալոգ) ապօրինի գործածելը:

ԹԵՄԱ 26. Չինվորական ենթակայության կարգի եվ զինծառայողների կանոնագրքային փոխհարաբերությունների դեմ ուղղված հանցագործությունները

516.Հրամանը չկատարելը: 517.Հրամանը չկատարելը ծառայության նկատմամբ անփուլթ կամ անբարեխիղճ վերաբերմունքի հետևանքով: 518.Հրամանատարին (պետին) դիմադրելը կամ նրա պարտականությունների իրականացումը խոչընդոտելը: 519.Հրամանատարի (պետի) նկատմամբ բռնություն գործադրելը կամ բռնություն գործադրելու սպառնալիքը: 520.Ստորադասի (ենթակայի) նկատմամբ բռնություն գործադրելը կամ բռնություն գործադրելու սպառնալիքը: 521.Չինծառայողների փոխհարաբերությունների կանոնագրքային կանոնները խախտելը նրանց միջև ստորադասության (ենթակայության) հարաբերությունների բացակայության դեպքում: 522.Չինծառայողին անզգուշությամբ ինքնասպանության հասցնելը: 523.Չինծառայողին ինքնասպանության հասցնելը: 524.Չինծառայողին վիրավորանք հասցնելը:

ԹԵՄԱ 27. Չինվորական ծառայություն անցնելու կարգի դեմ ուղղված հանցագործությունները

525.Չորամասը կամ ծառայության վայրն ինքնակամ թողնելը կամ ժամանակին ծառայության վայր չներկայանալը: 526.Դասալքությունը: 527.Առողջությանը վնաս պատճառելու (անդամախեղելու), հիվանդության սիմուլյացիայի կամ ապօրինի այլ եղանակով զինվորական ծառայությունից խուսափելը կամ դրա առանձին պարտականությունների կատարումը դադարեցնելը: 528.Առողջությանը վնաս պատճառելը (անդամախեղելը), որը հանգեցրել է կամ կարող էր հանգեցնել զինվորական ծառայության կամ դրա առանձին պարտականությունների կատարումը ժամանակավորապես դադարեցնելուն: 529.Չինծառայողի կողմից զինվորական ծառայությունից կամ դրա առանձին պարտականությունները կատարելուց հրաժարվելը: 530.Չինծառայողի կողմից մոլախաղեր կազմակերպելը կամ դրանց մասնակցելը: 531.Չինծառայողի կողմից թմրամիջոցներ կամ հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութեր, դրանց պատրաստուկներ կամ դրանց համարժեք նյութեր

(անալոգ) ապօրինի գործածելը կամ դրանք գործածած վիճակում ծառայության ներկայանալը:

ԹԵՄԱ 28. Ձեռքի, ռազմամթերքի, ռազմական տեխնիկայի կամ ռազմական այլ գույքի, շրջապատի համար առավել վտանգ ներկայացնող նյութերի, սարքերի կամ առարկաների օգտագործման, պահպանման, շահագործման կամ դրանց հետ վարվելու կարգի դեմ ուղղված հանցագործությունները

532. Ձեռքի, ռազմամթերքի, ռազմական տեխնիկայի կամ ռազմական այլ գույքի, շրջապատի համար առավել վտանգ ներկայացնող նյութերի, սարքերի կամ առարկաների հետ վարվելու կանոնները խախտելը: 533. Ձեռքը, ռազմամթերքը, ռազմական տեխնիկան կամ ռազմական այլ գույքը, շրջապատի համար առավել վտանգ ներկայացնող նյութերը, սարքերը կամ առարկաները մեկ ուրիշին հանձնելը: 534. Ձեռքը, ռազմամթերքը, ռազմական տեխնիկան կամ ռազմական այլ գույքը, շրջապատի համար առավել վտանգ ներկայացնող նյութերը, սարքերը կամ առարկաները ոչնչացնելը կամ վնասելը: 535. Ձեռքը, ռազմամթերքը, ռազմական տեխնիկան կամ ռազմական այլ գույքը, շրջապատի համար առավել վտանգ ներկայացնող նյութերը, սարքերը կամ առարկաներն անգույշությամբ ոչնչացնելը կամ վնասելը: 536. Վստահված ռազմական գույքը հափշտակելը:

537. Ծառայողական ռազմական գույքը կորցնելը: 538. Մեքենաներ վարելու կամ շահագործելու կանոնները խախտելը: 539. Ռազմական թռչող սարքերի թռիչքների, դրանց նախապատրաստման կամ շահագործման կանոնները խախտելը:

ԹԵՄԱ 29. Հատուկ ծառայությունների կրման եվ հատուկ պայմաններում զինվորական պարտքի կատարման կարգի դեմ ուղղված հանցագործությունները

540. Մարտական հերթապահություն կամ մարտական ծառայություն կրելու կանոնները խախտելը: 541. Սահմանապահ ծառայություն կրելու կանոնները խախտելը: 542. Պահակային կամ կայազորային ծառայության կանոնադրային կանոնները խախտելը: 543. Ներքին ծառայության կանոնադրային կանոնները խախտելը: 544. Հասարակական կարգը պահպանելու կամ հասարակական անվտանգությունն ապահովելու ժամանակ ծառայություն կրելու կանոնները խախտելը:

545. Մարտ վարելու միջոցները հակառակորդին հանձնելը կամ թողնելը: 546. Մարտադաշտն ինքնակամ լքելը կամ զենքով գործելուց հրաժարվելը: 547. Կամովին գերի հանձնվելը: 548. Հանցավոր գործողությունները գերության մեջ գտնվող զինծառայողի կողմից:

ԹԵՄԱ 30. Չինվորական պաշտոնեական հանցագործությունները

549.Իշխանագանցությունը կամ իշխանությունը չարաշահելը: 550.Չինվորական պաշտոնեական անփութությունը:

Դասընթացի ապահովվածությունը գրականությամբ

1. ՀՌՀ Իրավունքի ինստիտուտի Քրեական իրավունքի և քրեական դատավարության իրավունքի մեխոնի կողմից մշակված դասախոսություններ
2. ՀՀ քրեական նոր օրենսգրքում տեղ գտած հայեցակարգային մոտեցումների եվ նոր ինստիտուտների մեկնաբանման ուղեցույց, Երևան, 2022,
3. Ս.Առաքելյան և ուրիշներ: ՀՀ քրեական իրավունք: Հատուկ մաս: Դասագիրք բուհերի համար: ԵՊՀ հրատ., Երևան, 2012,
4. Գ.Թ.Գրիգորյան, Մ.Մ.Մարկոսյան ՀՀ վճռաբեկ դատարանի իրավական դիրքորոշումները քրեաիրավական նորմերի կիրառման վերաբերյալ/Երկրորդ լրամշակված հրատարակություն/Երևան, <<Արման Ասմանգուլյան>> ԱԶ տպարան, 2015թ., 300 էջ: